

Na Koroškem: odločno, a previdno

Na Koroškem se nadaljuje odločen odpor slovenskih Korošcev proti nameravane- mu štetju slovenske manjšine, kot je v načrtu vseh treh glavnih avstrijskih strank (ljudske, socialistične in liberalne). Za 9. t.m. je v načrtu protestna manifestacija z obhodom po mestu, ob podpori nemško-avstrijske javnosti, ki je iz demokratičnih vzrokov proti štetju in za pravično ravnanje s slovensko manjšino; mobilizira jo Solidarnostni odbor, ki jo tudi organizira. Za Solidarnostnim odborom stojijo dejansko levičarske politične skupine s komunistično stranko, vendar pa ga ni mogoče identificirati z njimi, kajti pridružili so se mu tudi mnogi drugi demokratično usmerjeni nemško govoreči Korošci ki vidijo v tem najbolj konkretno možnost, da se vključijo v akcijo proti krivici, ki jo nameravajo storiti sovinstične skupine, ki pogojujejo tudi vlado, njihovim slovenskim sodeželanom. Demonstracija v petek se bo zaključila s shodom na Starem trgu (Alter Platz) sredi Celovca.

V Celovcu pa je bilo pretekle dni tudi protestno zborovanje odbornikov in krajevnih zaupnikov slovenskih organizacij na Koroškem. Bilo je zelo dobro obiskano. Ugleadni koroški voditelj dr. Franci Zwitter je izjavil v zvezi z domenkom treh avstrijskih strank za štetje Slovencev: »Ne, gospodje, tako ne gre reševati naših življenjskih vpra-

(dalje na 2. strani)

Bo parlament razpuščen?

V italijanskih političnih krogih se čedalje bolj utrjuje prepričanje, da bo sedanji parlament predčasno razpuščen in da bodo morda že junija volitve v obe zakonodajni zbornici. Kdor je mislil, da bosta vsedržavna kongresa socialistične stranke in Krščanske demokracije odločilno prispevala k razjasnitvi splošnega političnega položaja v državi, se je, kot vse kaže, bridko motil. Morova enobarvna demokristjanska vlada je očitno zelo šibka in nikakor ne more biti kos izrednim gospodarskim težavam, katerim se je v zadnjem času pridružilo še kočljivo vprašanje splava.

Morda pa je prav ta problem odločilno vplival na vodstvo socialistične stranke, ki je te dni postavilo Krščanski demokraciji nekakšen ultimatum: ali sestava zasilne vlade s predstavniki vseh strank ustavnega loka, se pravi tudi s komunisti in liberalci, ali razpis predčasnih političnih volitev.

Vsi se zavedajo, da bi razpis predčasnih volitev za nekaj mesecev dejansko o-hromil delovanje vlade prav v trenutku, ko bi ta zaradi gospodarske stiske morala biti najbolj aktivna. Tega se očitno zavedajo tudi socialisti in zato predlagajo, naj bi se za razpust parlamenta zedinile vse demokratične stranke, tako da bi nobena ne mogla tega izkoriščati med volilnim bojem. Dokončna odločitev pa bi morala pasti v nekaj dneh, potem ko se bodo o tem problemu izrekli tudi komunisti.

Pripomniti moramo, da je za razpust parlamenta pristojen le predsednik republike. Sedanji predsednik Leone se je te pravice že poslužil leta 1972, kar se je prvič zgodilo v celotni zgodovini italijanske repu-

blike. Če bo parlament razpuščen, bo seveda, vsaj za nedoločen čas, odložen razpis referendumu o splavu. Zagovorniki popolne liberalizacije splava računajo prav na razpis predčasnih političnih volitev, ker so prepričani, da bodo v novem parlamentu imeli večino pristaši njihovih nazorov o splavu.

Za sedanje razmere v Italiji je namreč tudi to značilno: čeprav je po splošni sodbi gospodarstvo na robu propada in grozi ljudstvu najhujša kriza v vsej povojni zgodovini, se italijanski politični razred zagrizeno bori in izgublja dragocene energije zaradi problema, ki je predvsem moralne narave in ki ga zato ni mogoče v absolutnih merilih rešiti s pozitivnimi normami. Ali nimajo italijanski politiki zglede po drugih evropskih državah in pri drugih narodih, ki so vsaj toliko krščanski ali socialistični kot Italijani? Zakaj in čemu torej tolikšna zagrizenost, ki že meji na fanatizem? To je tudi ena izmed ugank psihe italijanskega naroda, ki zdaj prihaja najbolj na dan in ki vzbuja veliko začudenje v vsem omikanem svetu.

—o—

Slovensko odposlanstvo na obisku v Beneški

V sredo, 8. aprila, se je končal tridnevni obisk odposlanstva Skupščine socialistične republike Slovenije v deželi Veneto. Odposlanstvo, ki ga je vodil predsednik dr. Marjan Brecelj, je bilo gost deželnega sveta Veneta. Predmet razgovorov s predstavniki deželnega sveta in deželnega odbora Veneta je bilo vprašanje sodelovanja med Slovenijo in Venetom na področju prometa, industrijske izmenjave, skupnega vlaganja v gospodarstvu, turizma in kulture. Proučili so tudi problem plovne poti Jadran - Donava in vprašanje sodelovanja med pristanišči severnega Jadrana. Sklenili so ustanoviti tri delovne komisije, ki bodo izdelale konkretne predloge za ureničenje skupnih pobud.

—o—

Kot je bilo pričakovati, je odstopil državni poglavar Kambodže princ Sihanuk. Njegova osebnost ni šla v sklad z novim ekstremističnim kurzom v Kambodži.

—o—

Za britanskega ministrskega predsednika je bil izbran kot naslednik odstopivšega Wilsona dosedanji zunanji minister v laburistični vladi James Callaghan.

Bomo čakali križemrok?

Kot smo poročali v zadnji številki, je ministrski svet prejšnji teden odobril zakonski osnutek, s katerim bo parlament ratificiral italijansko-jugoslovanski sporazum v Osimu. Besedilo zakonskega osnutka nam še ni natančno znano, vendar iz poročila, ki ga je prebral predsednik deželnega odbora Comelli v deželnem svetu Furlanije - Julijske krajine, izhaja, da je vlada v svojem osnutku popolnoma prezrla obveznosti do slovenske narodne manjšine, ki jih vsebuje zadnji sporazum med Italijo in Jugoslavijo. To je tembolj čudno, kajti tretji člen osnutka govori, kot sklepamo iz poročila predsednika Comellija, o »normah za izpolnjevanje obveznosti, ohranitev ter restavriranje spomenikov in gradenj, ki so povezani z zgodovino in tradicijami itali-

janske etnične skupnosti v Jugoslaviji«. Kaj pa Slovenci v Italiji? Obstaja torej resna nevarnost, da nas bodo pri ratifikaciji popolnoma prezrli? Tega se je gotovo zavedel sam predsednik Comelli, ki se je udeležil seje ministrskega sveta, in je zato opozoril vlado, da je treba tudi slovenski manjšini v Italiji čimprej zagotoviti boljše zaščito.

Njegova izvajanja so sicer hvale vredna, a nas Slovencev prav gotovo ne morejo zadovoljiti. Zato se je v krogih slovenske manjšine začela v zadnjem času širiti zaskrbljenost, ki je prišla do izraza takov izjavah svetovalca Draga Štoke v deželnem svetu kot tudi na seji izvršnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze. Bodo naši politiki čakali križemrok?

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 11. aprila, ob: 8.00 Koledar, 8.05 Slovenski motivi, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.00 Sv. Maša, 9.45 Klavirski preludiji F. Chopina, 10.15 Mladinski oder: »Pravljica o črnem trnu«, Napisa!a Tončka Curk, RO. Režija: Stana Kopitar, 12.00 Nabožna glasba, 12.15 Vera in naš čas, 12.30 Glasbena skrinja, 13.00 Kdo, kdaj, zakaj, 13.30-15.45 Glasba po željah, 15.45 Nedeljski koncert, 16.30 Operetna fantazija, 17.00 Šport in glasba, 18.00 »Polnoč je, doktor Schweitzer«, Drama, SSG v Trstu, Režija: Adrijan Rustja, 20.00 Šport, 20.30 Sedem dni v svetu, 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke, 22.00 Nedelja v športu.

: : PONEDELJEK, 12. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.30 Radio za šole (za srednje šole): »Razvoj cerkvenega petja«, 12.00 Opol dne z vami, 13.30 Glasba po željah, 14.15 Pregled slovenskega tiska v Italiji, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, književnost in priredbe, 18.30 Radio za šole (za srednje šole - ponovitev), 18.50 Scenska in baletna glasba, 19.10 Odvetnik za vsakogar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica, 19.10 Jazzovska glasba, 20.00 Športna tribuna, 20.35 Slovenski razgledi: Ivan Cankar v Trstu - Altistka Sabira Hajdarović in pianist Marijan Lipovšek izvajata samospeve Marijana Lipovška - Slovenska ljudska materialna kultura - Slovenski ansambl in zbori, 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 13. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 13.15 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke, 12.50 Medigra za pihala, 13.00 Postni govor: »Dopolnjeno je« (Franc Vončina), 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Komorni koncert, 18.40 Jazz gvarjeta Milta Jacksona in Chučka Mangioneja, 19.10 1945: 1975: Trideset let gledališkega amaterstva v naši deželi (7. oddaja), 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba, 20.00 Šport.

: : CREDA, 14. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.40 Radio za šole (za 1. stopnjo osnovnih šol): »Velikonočna oddaja«, 12.00 Opol dne z vami, 13.30 Glasba po željah, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost, 18.30 Radio za šole (za 1. stopnjo osnovnih šol - ponovitev), 18.50 Pianist Aci Bertonecelj, 19.10 Družinski obzorik, 19.30 Western pop-folk, 20.00 Šport, 20.35 Simfonični koncert, Vodi W. Boettcher, 21.45 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 15. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Slovenski razgledi, 13.30 popoldanski koncert, 17.00 Klavičembalistka Dina Slama, 17.20 F.J. Haydn: »Pomlad« iz oratorija »Letni časi« za soliste, bor in orkester - Sopranistka Zlata Ognjanović, tenorist Jurij Reja, basist Ivan Sancin, Orkester in zbor »Consortium Musicum« iz Ljubljane vodi Mirko Cuderman, 18.00 Harfistka Rajka Dobronič-Mazoni, 18.15 Umetnost, 18.30 Glasbena dejavnost Slovencev od l. 1848 naprej (Aleksander Rojc), 18.50 Slavko Osterc: Koncert za orkester, Orkester Radio televizije Ljubljana vodi Samo Hubad, 19.25 Za najmlajše (Krasulja Simoniti, 20.00 Šport, 20.35 »Budnost«, Drama, napisal Diego Fabbri, prev. V. Beličič, RO, 22.35 Iz simfoničnega opusa A. Weberna.

: : PETEK, 16. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Opol dne z vami, 13.30 Postni govor: »Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo« (Tone Bedenčič), 13.30 Popoldanski koncert, 17.00 Organist Emilio Busolini, 17.20 F.J. Haydn: »Poletje« iz oratorija »Letni časi« za soliste, zbor in orkester, 18.15 Umetnost, 19.10 Slovenska povojna lirika: »Pogovori z Bogom Ljubke Šorli« (Martin Jevnikar).

: : SOBOTA, 17. aprila, ob: 7.00 Koledar, 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Poslušajmo spet, 13.30 Popoldanski koncert, 14.45 Komorne skupine, 15.45 Avtoradio, 16. F.J. Haydn: »Jesen« in »Zima« iz oratorija »Letni časi« za soliste, zbor in orkester, 17.20 U. Vrabec: Ostinato, Organist: Hubert Bergant, 18.15 Umetnost, 18.30 Romantična simfonična glasba, 19.15 Liki iz naše preteklosti: »O. Romuald Marušič« (Martin Jevnikar), 19.30 Angleški virginalisti, 19.30 Pevska revija, 20.00 Šport.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Rea. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna G. G. G. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Na Koroškem: odločno, a previdno

(nadaljevanje s 1. strani)

šanj, in če jih kdo misli na ta način reševati — potem brez nas, potem le s silo, ki nujno izzove protisilo: to je pokazal Južni Tirol, in to je primer na Cipru, pri Baskih in številnih narodnih gibanjih!« Pomenljivo je tudi dejal: »In če odgovorni dejavniki... ne bodo pokazali potrebnega razumevanja in nas bodo potisnili ob zid, potem pač ne preostane nič drugega, kakor da se kot Martin Krpan zavemo svoje lastne moči!«

Govoril je tudi Filip Warasch, ki je rekel med drugim: »Koroški Slovenci se bomo uprli diktatu preštevanja ki pomeni za nas ponovitev plebiscita 1920 z vsemi diskriminacijami in šikanami. Avstrijska zvezna vlada, ki je zakonski predlog o preštevanju že sprejela, bo zatorej zastoj čakala na tiste številke, ki si jih strastno želi. Toda še je čas! Avstrijski državni zbor (parlament) še ni sklepal o zankonskem predlogu (o štetju).«

Warasch je tudi izjavil: »Če gledamo nazaj, se nam more zdeti, kot bi koroške deželne in avstrijske zvezne oblasti samo čakale na pojav protislovenskih organizacij: ne spominjam se nobene protislovenske zahteve šovinističnih organizacij, ki jih oblasti ne bi ugodile. Že skoraj ne morem več verjeti samo v kapitulacijo oblasti pred protislovenskimi krogi, vedno bolj sem prepričan, da gre večinoma in vsaj na Koroškem za isti krog ljudi, ki najprej na tajnem kujejo načrte proti Slovincem, javno pa nato povedo, da se pač morajo ozirati na željo vseh Korošcev in zato ne morejo ugoditi upravičenim zahtevam koroških Slovencev. Kar se je v tem oziru dogajalo

zadnjih dvajset let v politiki do Slovencev na Koroškem, je bilo slepomišljenje, in zato je potrebno, da se izpove resnica jasno in glasno!«

Proti štetju manjšine se je pretekli teden izrazil dunajski dnevnik »Die Presse« v članku, ki je izrazil nevoljo nad zagrizenostjo koroških deželnih predstavnikov treh strank in zlasti socialistične, ki pritiskajo za štetje. List izraža dvom o politični primernosti take odločitve in o njenih posledicah.

Presenetljivo široko akcijo za dejansko enakopravnost Slovencev je razvil tudi vzhodni odbor celovške škofije, v katerem zastopa Slovence kot najuglednejši predstavnik dr. Inzko. Odbor izdaja tudi posebno dvojezično revijo »Za enotno Koroško«, od katere je izšlo že šest števil. V njej sodelujejo ugledna imena tudi z nemško-koroške strani.

Lahko se reče — in to z uteho poudarjajo tudi sovenski predstavniki na Koroškem — da slovenski boj na Koroškem za obstanek še nikdar ni užival tako široke podpore tudi v demokratičnih krogih nemško govorečih sodeželanov. Opozarjajo pa tudi, da bodo morali biti v nadaljevanju boja taktično previdnejši. Doslej so napravili nekaj težkih napak, ko so npr. zapustili posvetovalno komisijo na Dunaju samo zato, ker je bil kot eden izmed zastopnikov Ljudske stranke v njej tudi voditelj »vindišarske« skupine dr. Einspieler, čeprav so se pogovori razvijali v bistvu veliko ugodnejše za Slovence, kot pa je potekal nadaljnji razvoj. Koroški slovenski voditelji hočejo biti v prihodnje ob nezmanjšani odločnosti previdnejši.

Iz Slovenije in Jugoslavije

Kot poroča jugoslovansko časopisje, se bo egiptovski predsednik Sadat podal po zaključnem obisku v Italiji še na obisk v Jugoslavijo, kamor ga je povabil predsednik republike Josip Broz - Tito. Sadat bo v Jugoslaviji od 8. do 10. t.m. Ni še znano, v čem bo glavni namen njegovega obiska. Verjetno bodo razpravljali o politični in materialni podpori Jugoslavije Egiptu, ki je po novem odmiku od Sovjetske zveze bolj kot kdaj prej prisiljen, da si išče nadomestilo za sovjetsko pomoč na Zahodu in pri razvitejših med neuvrščeni.

Tito je po poročilu agencije Tanjug poslal izredno prisrčna voščila zveznemu sekretarju za jugoslovansko armado generalu Nikolu Ljubičiću za njegovo 60-letnico in 6. t.m. in mu v Beli vili na Brionih izročil visoko odlikovanje reda junaka socialističnega dela. Ljubičić že nekaj let igra v jugoslovanskem življenju tudi važno politično vlogo. Jugoslovanski tisk je dal krepak poudarek tako obširni in topli Tibovi čestitki kot tudi podelitvi visokega odlikovanja generalu.

Jugoslovansko gospodarstvo tudi močno občuti sedanjo gospodarsko krizo v svetu, zlasti s padanjem potrošnje in izvoza. V podjetjih se kopičijo zaloge neprodanih izdelkov. Iz Slovenije poročajo, da se je na-

bralo npr. v skladiščih koprške tovarne »Tomos« že blizu 30.000 neprodanih motornih koles in zato so šli delavci na 14-dnevni izredni dopust. O podobnih pojavih poročajo tudi iz drugih slovenskih in jugoslovanskih podjetij. Pač pa se je letos spet popravil izvoz mesa v države Skupnega trga.

V zvezi s težkim gospodarskim položajem in inflacijo so oživele tudi diskusije o delavskem samoupravljanju, ker kaže, da se mnoga podjetja oziroma delovne organizacije v njih le počasi in nespretno prilagajajo sedanjim zahtevam in nujnostim. Tudi gospodarjenje marsikje ni dobro. V Srbiji je lani vsako sedmo podjetje poslovalo z izgubo. Za to dolžijo tudi pomanjkljivosti v zunanjetrgovinskem sistemu. Kot kaže že pojav zastajanja potrošnje, se niža v državi tudi življenjska raven. Seveda se ljudje — enako kot drugod — odrekajo najprej tistem kar smatrajo za luksuz. Zaskrbljiv pojav pa vidijo v tem, da se pretirano večajo investicije in to v smereh, ki jih ne smatrajo za nujne in prednostne, in da je vse preveč nadurnega dela, kar pospešuje inflacijo. Preveč nadur je zlasti v takojimenovanih »družbenih« dejavnostih, kar pomeni, grobo povedano, pisarniško delo.

Slovenska skupnost v deželne svetu proti proračunu za leto 1976

O razpravi, ki je več dni trajala v deželne svetu o proračunu za leto 1976, smo v naši prejšnji številki že poročali. Takrat smo pisali tudi o nastopu in zahtevah deželne svetovalec Slovenske skupnosti Draga Štoke, ki je proračun ter štiriletni ekonomske in socialni načrt ostro in upravičeno kritiziral. Splošni diskusiji so sledili daljši odgovori odbornika Maura ter predsednika deželne odbora Comellija. Predloženih je bilo več resolucij s strani deželne svetovalec (Slovenska skupnost je predložila tri resolucije, in sicer za uvedbo slovenske televizije, za gradnjo slovenskih šol na Goriškem ter za tečaj slovenskega jezika v Ukvah), katere so bile delno sprejete s strani deželne odbora. Med sprejetimi so bile vse tri resolucije Slovenske skupnosti in upati je, da bodo problemi, o katerih govore resolucije, čimprej rešeni.

V svoji glasovalni izjavi se je slovenski svetovalec Štoka ponovno dotaknil štiriletnega načrta in zahteval, da se v njem v jasni obliki in vsebini upoštevajo problemi slovenske narodne skupnosti.

Ker nas ta načrt ne more zadovoljiti, kakor tudi ne proračun za leto 1976, je dejal Štoka, bo Slovenska skupnost glasovala proti. Ta njen nasprotni glas je povsem utemeljen, je zaključil slovenski svetovalec, tudi iz narodnostnih pogledov, saj so stranke, ki sestavljajo danes deželni odbor, še pred kratkim glasovale v deželni zbornici proti uporabi slovenskega jezika na sejah dežel-

ne sveta in komisij. Poleg tega je še ne-rešen kup problemov, ki zadevajo Slovence v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Od tod utemeljenost nasprotnega glasa Slovenske skupnosti, ki je dosledna v obrambi slovenskih narodnih in socialnih pravic.

Za proračun so glasovale stranke DC, PSDI in PRI, proti pa vse ostale, med njimi, kot rečeno, Slovenska skupnost.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV
TRST - ul. Donizetti, 3-I.

Spoštovani!

Na ponedeljkovem večeru Društva slovenskih izobražencev dne 12. aprila 1976, bo prof. Alojz Rebula predstavil knjigo

Joseph Ratzinger: *UVOD V KRŠČANSTVO*

Delo, ki je pred kratkim izšlo v slovenskem prevodu, je vzbudilo veliko zanimanja med slovenskimi bralci.

Vabi odbor DSI
Začetek ob 20.15.

Velik strah pred volkovi na Bavarskem

Mnogi evropski in ameriški listi poročajo o skoro paničnem strahu, ki je zajel Bavarsko, ko je osem volkov pobegnilo iz živalskega vrta v kraju Freyung-Grafenau na Dolnjem Bavarskem blizu češke meje. Volkovi so kratkoma prelezli ograjo, ko jo je zametel visok sneg. Pred kratkim je eden izmed pobeglih volkov malo ugriznil nekega štiriletnega dečka in to je povzročilo pravo histerijo v bavarski javnosti, ki so ji zapadle tudi oblasti. Že prej so na lovu za pobeglimi volkovi dva ubili. Potem pa so se oblasti nekoliko unesle, ker so protestirali proti ubijanju volkov naravoslovci in zoologi, med njimi tudi slavni ekolog dr. Konrad Lorenz, pa tudi razne politične osebnosti. Po nedeljskem dogodku pa je vse izbruhnulo na novo. Bavarski mini-

ster za notranje zadeve Bruno Merk je razglasil lovsko sezono na volkove in zdaj je skupina nad tristo lovcev in policistov na pogonu za volkovi. Enega so že ustrelili.

Kar zadeva dogodek, ko je volk ugriznil dečka, poročajo, da sta se dva volka približala skupini dečkov in jih začela prijazno ovohavati kot psa. Toda neki štiriletni deček je začel kričati in eden od volkov se je prestrašil ter ga ugriznil v stegna in v zadnjo plat, vendar mu zobje niti niso predrli kože. Dečka so obdržali v bolnišnici samo za primer, da bi bil volk stekel. Nek drug deček je nagnal potem volkove s palico. Toda v javnosti je to sprožilo paniko, ki spominja na srednji vek, piše New York Times. Ljudje ne pošiljajo otrok v šolo in stari ljudje ponoči ne stopijo več iz hiše. Od vsepovsod telefonirajo na policijo, da slišijo tuljenje volkov in škrtanje njihovih zob, ko se plazijo za plenom. Oblasti razglabljajo, da bi mobilizirale vojsko na tamkajšnjem področju in organizirale skupen pogon s Čehoslovaki. Naravoslovci zaman dokazujejo, da je volk celo manj nevaren kot pes aljaške pasme in preplašen, da bi napadel kakega človeka ter da zato ni nobenega vzroka za vznemirjenje. Volkova, ki sta se približala igrajočim se dečkom, bi se bila rada tudi sama igrala. Nemška zveza za varstvo narave je skušala zaščititi pobegle volkove in je prevzela jamstvo za vso škodo, ki jo bodo naredili, a zaman. Ljudje se ne dajo pomiriti in ne bodo mirovali, dokler ne bodo pobili še preostalih pet volkov. Toda ti so se izkazali brihtni

(Dalje na 7. strani)

Čudne znanosti v Združenih državah

Tudi v Združenih državah ni vse zlato, kar se sveti — lahko pa bi se reklo tudi obratno, da je marsikaj zlato, tudi kar se ne sveti, vsaj za tiste, »ki znajo«. Nekaj takit tičev je odkril zadnji čas demokratični senator William Proxmire iz Wisconsina, predsednik senatne bančne komisije. Vendar najde poleg te dejavnosti tudi čas, da pobraš malo po skrivnostnih zadevah raznih državnih skladov in proračunskih kotičkov, kamor ne posije sonce. Tako je nedavno odkril obstoj sklada — seveda še neizkoriščenega — za raziskovanje telesnih mer letalskih stewardess, kar mora biti precej prijetna znanstvena panoga. Ravnatelja zvezne uprave za energijo Franka Zarba pa je presenetil pri pridnem uporabljanju državnega bencina za prevoze z zasebnim letalom.

Zdaj poroča ameriško časopisje o njegovem najnovejšem odkritju oziroma lovskem uspehu na tem področju. Ugotovil je namreč, da je zapravila zvezna uprava za letalstvo najmanj 10.000 dolarjev državnega denarja, ki ga morajo z vzdihom odrajtati davkoplačevalci, za proučevanje učinka poka letal z nadzvočno hitrostjo, ko prebijejo zračni zid, na valenje in pitanje divjih puranov, ki jih je vse polno v nekaterih ameriških pokrajinah. Najbolj nerodna je ta zadeva zato, ker so se s posebno vne-
— s 75 odst. izdatkov — lotili te študije še-
le potem, ko je ameriško letalstvo že pre-

povedalo tako bučno prebijanje zračnega zidu nad Združenimi državami.

Senator William Proxmire trdi, da je očitno, da so se odločili za tako študijo zato, ker so birokrati odkrili, da imajo na razpolago znatno vsoto proračunskega denarja, ki bi ga bilo bolje porabiti za divje purane kot pa ga vrniti državnim blagajni. Rekel je tudi, da je skrajni čas, da se državni nameščenci zavedo, da so take študije res samo »za tiče«, a seveda ne za purane, ampak za tiste, ki znajo zavohati, kako priti na lahek način do državnega denarja.

SMER V NASILNOST?

Kdor obiše v teh pomladnih tednih koroško glavno mesto Celovec, lahko opazi po vsem mestu, posebno pa v središču, vse polno različnih letakov, ki vabijo v nemščini in v simbolnih japonskih in kitajskih črkah v tečaje za karate in za kitajsko rokoborbo, kot jo propagirajo znani škart-filmi iz Hong-Konga. Lepaki so naravnost vsiljivi, vendar ni nikjer znaka, da bi bili komu nadležni. Nobeden ni niti natrgan ali počečkan.

Eden izmed lepakov najavlja deželni dvoboj med Koroško in Štajersko v karate-

ju. Na vseh lepakih je seveda videti dva tipa, ki se borita v karateju kot petelina, z nad glavo stegnjenima nogama.

Čez nekaj ur postane človek od gnusa naveličan teh lepo natiskanih lepakov, teh kažipotov v nasilje in bi rajši videl, da bi bili zidovi pomazani z zmedenimi, v temi slab napleskanimi napisi, iz katerih bi bilo vsaj čutiti resnično zanimanje za kak človeški ideal, za neko idejo, ne pa samo to mrzlo reklamo za tečaje, v katerih se mladi učijo, kako se pretepa in ubija za zabavo.

Spominska proslava na Opčinah

V nedeljo, 4. t.m., so na openskem strelišču počastili spomin 71 žrtev nacizma in fašizma. V začetku aprila leta 1944 so namreč nacisti in fašisti ustrelili 71 talcev, s čimer so se hoteli maščevati zaradi atentata na kinodvorano na Opčinah. Trupla talcev so nato sežgali v tržaški Rižarni.

Spominsko svečanost so priredile krajevne protifašistične bojovniške organizacije, udeležilo pa se je lepo število ljudi. Po uvodnih besedah Žive Gruden, ki je opozorila na pomen procesa proti nacističnim krvnikom iz Rižarne, sta spregovorila bivši partizanski komisar Vladimir Kenda in komunistični senator Paolo Sema. Ta je govoril v italijanščini. Tudi Vladimir Kenda je poudaril pomen razprave pred tržaškim porotnim sodiščem in pristavil, da bi moralo sodišče priti do dna vsej resnici o Rižarni. Govornik je nato poudaril velik de-

lež, ki so ga imeli primorski Slovenci v boju proti fašizmu, še zdaj pa čakajo, da jim država prizna in zaščiti njihove narodne pravice. Vladimir Kenda je nato izrazil solidarnost koroškim Slovencem, ki bijejo neenak boj z ostanki nacističnega šovinizma in ki odločno odklanjajo preštevanje manjšine ter zahtevajo izvajanje ter spoštovanje avstrijske državne pogodbe.

Prebivalstvo in nova psihiatrija

Na pobudo svetoivanske rajonske konzulte je bilo v ponedeljek, 5. t.m., javno zborovanje, posvečeno razmerju med krajevnim prebivalstvom in novimi psihiatričnimi pristopi. Zasedanja se je udeležilo številno občinstvo, ki je aktivno poseglo v razpravo. Skupščino je vodil predsednik konzulte Oppelt, za okroglo mizo pa so bili predsednik tržaške pokrajine Zanetti in pokrajinski odbornik Scrazzato ter ravnatelj tržaške psihiatrične bolnišnice Basaglia s primarijem prof. Rotellijem.

Skupina misovcev je ostro nastopila proti sistemu, ki ga je v Trstu uvedel prof. Basaglia v težnji, da bi monopolizirala nezadovoljstvo omejenega dela prebivalstva. Basaglia in Zanetti sta posredovala objektivno sliko novega pristopa, s katerim so rešili neznosno stanje, v katerem so bili prisiljeni živeti pred reformo ljudje, ki so bili ožigosani za umsko bolne. Prebivalstvu svetoivanskega mestnega okraja so zdravstveni operaterji izrazili priznanje za prenašanje nevšečnosti zlasti v prvem obdobju uvedbe odprte bolnice.

Zavzeli so se za večjo zavzetost celotnega prebivalstva do rešitve vprašanja, ki je v bistvu socialnega značaja, in izrazili pripravljenost po ustanovitvi posebnega od-

TABOR OB STOLETNICI CANKARJEVEGA ROJSTVA

Na sedežu Slovenske prosvete je bil v sredo, 7. aprila drugi pripravljani sestanek za letošnji tabor ki se bo odvijal v znamenju Cankarjeve stoletnice. Prireditelj bo na Opčinah na vrtu Finžgarjevega doma v nedeljo, 9. maja, na predvečer obletnice Cankarjevega rojstva. Spored bo obsegal govor, recitacije in ppevske točke, po programu pa bo sledilo družabno srečanje.

—O—

PREBIVAVSTVO EVROPE SE VEDNO BOLJ STARA

Po eni strani oblasti v evropskih državah vse storijo, kar je v njihovi moči, da bi zaustavile naraščanje prebivavstva in ga po možnosti zmanjšale, npr. s propagando za pilule proti nosečnosti, z dovolitvijo splava, s propagando proti številnim družinam, itd., po drugi strani pa objavljajo v zadnjem času statistike, ki dokazujejo staranje prebivavstva in vedno večjo umrljivost, ter dokazujejo, kako to nalaga mladim generacijam na ramena vedno večja finančna bremena za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje in za delovanje vseh drugih socialnih služb. Najnovejše statistike iz 71 držav, ki so jih objavili Združeni narodi, dokazujejo vedno večjo umrljivost v evropskih državah, seveda ne zaradi kakih novih in nevarnih bolezní, ampak zato, ker se prebivavstvo vedno bolj stara, stari pa umirajo, kot nam je znano. Največ smrti je v zahodnem Berlinu in sicer 1.799 letno na vsakih 100.000 prebivavcev, najmanj smrtnih primerov pa je v Mozambiku in sicer samo 150 na vsakih 100.000 prebivavcev. To pomeni, da umre v Zahodnem Berlinu sorazmerno dvanajstkrat več ljudi kot v Mozambiku in v drugih državah z mladim prebivavstvom.

—O—

Izšla je dvojna (druga in tretja) številka »Mladike« z nekaj spominskimi članki o pred kratkim umrlem prof. Jožetu Peterlinu in z druga aktualno vsebino.

Kulturne novice

Izšla je šesta številka revije »Jezik in slovnost«, v kateri najdemo med drugim spominski članek o Borisu Zihleru kot literarno-zgodovinskemu teoretiku, članek za osemdesetletnico Jožeta Stabeja, ki si je pridobil zadnjih 25 let velike zasluge na področju slovenističnih raziskav, esej Stefana Barbariča o pomenu Ivana Prijatelja v razvoju slovenske literarne vede in članek o poraznih rezultatih ankete o literarno-zgodovinskem znanju pri študentih, ki so se lani vpisali na pedagoško akademijo in slavistiko v Ljubljani.

—O—

V Tržaški knjigarni se dobi nova številka revije »Zaliv«, ki je izšla te dni. O njeni vsebini vsehini (med drugim sta tako Boris Pahor kot Alojz Rebula zastopana v njej s svojima popotnima dnevnikoma) bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Odprta skupščina v ladjedelnici sv. Marka

Delavski svet ladjedelnice svetega Marka v Trstu je sklical v torek, v sodelovanju s sindikalnimi organizacijami, odprto skupščino o problemu zastojajo gradnje suhega doka. Zasedanja so se udeležili številni predstavniki sindikalnih organizacij in političnih sil ustavnega loka. Prišla je do izraza enotna zavzetost za rešitev problema suhega doka, ki je bistvene važnosti ne samo za obstoj ladjedelnice, ampak za razvoj celotnega gospodarskega ustroja tržaške pokrajine. Udeleženci so obravnavali številna druga neresena vprašanja, ki bistveno vplivajo na zastoj socialnega in gospodarskega razvoja.

Za Slovensko skupnost je v slovenščini spregovoril sindikalist Boris Gombač, ki je med drugim predlagal, naj se izglasuje resolucija za uvedbo slovenščine v izvoljenih svetih ter še zlasti v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu. Pomanjkanje politične volje za rešitev gospodarske problematike je tesno povezano s šibko politično voljo za reševanje narodnostnih pravic. Bistvenega pomena za razvoj gospodarskega položaja je uresničitev osimskega sporazuma, katerega gospodarski del je nujno po-

vezan z realizacijo obveznosti do slovenske narodne skupnosti. Med drugimi posegi omenimo nastop predsednika tržaške pokrajine Zanettija, ki je predlagal enoten nastop pri italijanski vladi v podporo delavskih zahtev. Zanettijeva izvajanja je pozitivno ocenil pokrajinski tajnik KPI Rossetti.

Sodelujmo pri razpravah!

V dvorani tržaškega osrednjega anagrafskega urada bo do 24. aprila odprta razstava o predlogu urbanistične variante za javne usluge. Podrobne razstave bodo s prihodnjim mesecem prenesli v rajonske konzulte. Prebivalstvo bo imelo tako možnost sodelovanja pri usmerjanju urbanistične politike.

Opozarjamo javnost, da varianta posega dejansko na vsa področja in da gre dejansko za bistveno spremembo ureditvenega načrta. Ni izključeno, da bo vzporedno z omenjeno varianto potekala tudi razprava o podrobnem urbanističnem načrtu za kra-

ško področje tržaške občine. Nujna je torej pravočasna zavzetost in sodelovanje s konzultami celotnega prebivalstva.

Izredne važnosti je tudi predložitev dveh načrtov za uresničitev nove hitre ceste, ki bo povezovala kraško planoto s tržaškim novim pristaniščem. Načrte je v torek, 6. aprila, predložil tržaški župan Spaccini svetovalskima komisijama za javna dela in urbanistiko. Načrte bodo v kratkem proučile tudi rajonske konzulte, na katerih o zemlji bo potekala nova cesta. Šele po sklepu tega posvetovalnega postopka bo padla končna odločitev.

Živahna prosvetna dejavnost v Števerjanu

V roke nam je prišla druga letošnja številka »Števerjanskega vestnika« za mesec februar in marec. Na uvodnem mestu pri naša dolg članek, posvečen 25-letnici ustanovitve Kmečko-delavske zveze, ki v vsem času svojega obstoja igra pomembno vlogo v političnem življenju tega kraja, še posebej pa pri upravljanju števerjanske občine. Na proslavi obletnice, ki je bila prejšnji mesec v Števerjanu, je prebral daljše poročilo, ki na široko opisuje nastanek in delovanje Kmečko-delavske zveze, njen sedanjí tajnik Marjan Terpin. Ta organizacija, ki se je lansko leto vključila kot krajevna sekcija v goriško Slovensko skupnost, je bila ustanovljena kmalu po obnovitvi števerjanske občine, februarja leta 1951. Prvi predsednik je bil Ivan Ciglič, prvi tajnik pa Franc Terpin. Kmečko-delavska zveza je še isto leto nastopila na občinskih volitvah, ki so bile v letih 1956, 1961, 1965, 1970 in 1975. Celih 11 let, od 1954 do 1965 je bil na čelu števerjanske občine ugleden dolgoletni član Kmečko-delavske zveze Hermenegild Podveršič, od leta 1965 dalje pa je župan vseskozi Stanislav Klanjšček. V letih obstoja Kmečko-delavske zveze in samostojne števerjanske občine so v tem delu slovenskega zamejstva opravili pomembna javna dela: zgradili so šoli na Jazbinah in Valerišču, vodovod, napeljali elektriko po vseh zaselkih, asfaltirali glavne in stranske ceste, napeljali telefon itd. Posebno važna je dobra cestna povezava z Jazbinami, kajti kmalu po ustanovitvi samostojne števerjanske občine so se v tem kraju pojavljale težnje, tudi zaradi takratne slabe cestne povezave, da se priključijo kaki furlanski občini. Poročilo v »Števerjanskem vestniku« se takole zaljučuje: »Menimo zato, da bodo tudi bodoči voditelji Kmečko-delavske zveze — sekcije Slovenske skupnosti, v okviru skupne politike vseh Slovencev v naši deželi na svetlih zgledih števerjancev idealistov, ki so živeli s Kmečko-delavsko zvezo, za poštene in naravni boj še mnogo dobrega doprinesli!«

Uvodnemu članku sledi nekaj drobnih novic iz dela občinske uprave, iz katerih

povzemamo, da je števerjanska občina najela posojilo v višini 140 milijonov lir za izgradnjo nove šole, dalje je dokončala preurejevalna dela v otroškem vrtcu, za katera je porabila 7 milijonov lir, na seji briške gorske skupnosti, ki je bila februarja v Krminu, pa sta bila v odbor kot zastopnika števerjanske občine izvoljena Hadrijan Corsi in Simon Komjanc. Občine desnega brega Soče pripravljajo ustanovitev konzorcija za prevoze, kjer sodeluje tudi števerjanska občina, njen predstavnik pa je zahteval, da se v pravilnik vnese odstavek, po katerem bodo tudi v tem telesu uporabljali slovenščino. Števerjanska občina pa je že pristopila h konzorciju za nerazvito mladino, ki deluje v Gradišču ob Soči. Zastopnik števerjanske občine je zahteval, da kon-

zorcij razširi delovanje tudi na slovenske otroke.

Zadnji del števerjanskega glasila je posvečen prosvetnemu delovanju, zlasti pobudam, ki jih je izpeljalo domače društvo »F.B. Sedej«. Društvo je imelo v januarju občni zbor, priredilo več predavanj, za pusta je pripravilo dva pustna voza, na dan sv. Jožefa pa je v župnijski dvorani v Števerjanu organiziralo kulturni praznik s kvalitetnim kulturnim sporedom. Mešani zbor prosvetnega društva »F.B. Sedej« je pred kratkim v okviru revije »Primorska poje« pel na bližnjem Dobrovem v Goriških Brdih, društvo pa se tudi že pripravlja na tradicionalni festival domače zabavne glasbe, ki bo junija letos v Števerjanu že šestič po vrsti.

Iz novic v »Števerjanskem vestniku« torej lahko razberemo zelo živahno kulturno-prosvetno delovanje domače mladine, kar se kaže navsezadnje tudi v rednem izhajanju tega glasila, ki ima v našem zamejstvu, kolikor nam je znano, zelo malo sorodnih vrstnikov.

Občni zbor društva »Planinka« iz Ukev

V soboto, 3. aprila, se je v Ukvah v Kanaški dolini, ob lepem številu prisotnih članov odvijal redni občni zbor prosvetnega društva »Planinka«, ki v tej gorski vasi uspešno deluje že lepo vrsto let. Poročilo o pretekli dejavnosti in podala dolgoletna predsednica društva Neža Tributsch. Omenila je pobude na raznih področjih vaškega življenja predvsem pa je poročala o delovanju pevskega zbora, ki je pravi šteber društva. Predlagala je, da bi dolgoletnemu pevovodji Francu Sivcu, ki že 25 let vodi njihov zbor, podelili priznanje za tako dolgo in poštvovalno neplačano delo. V razpravi, ki je nato sledila, so padali razni predlogi v zvezi z bodočim delom. Tako je bila izražena želja, da bi pevski zbor nastopil na celovškem radiu in na radiu Trst A, kjer že imajo njihov posnetek izpred več let. Dalje se je odvijala razprava o tem, kako še bolj pritegniti k zboru mladino in kako priti do večjih finančnih sredstev. Prisotni člani so bili mnenja, da bi morala društvu priskočiti na pomoč tudi občinska uprava, glede na to, da je to društvo edino v vasi z več kot 400 prebivalci. Govor

je bil tudi o načrtovanem upepeljevalniku, glede katerega so se prisotni izjavili proti temu, da bi stal v bližini vasi, in o bodoči avtocesti, ki grozi pobrati rodovitno zemljo na južni strani vasi.

V nadaljnji razpravi so prisotni člani izrazili solidarnost župniku Garjupu in mu še posebej izrazili hvaležnost za skrb, ki jo posveča njihovim otrokom. Vzeli so tudi na znanje odločitev videmskega šolskega skrbnika, da se tečaj slovenskega jezika ponovno odvija v šolskih prostorih. Na koncu razprave so se prisotni spomnili tudi pokojnega prof. Jožeta Peterlina, ki mu je bila ta vasica pod Višarjami pri srcu in je sem zahajal s svojo mladino nad dvajset let. Pozdrave iz Trsta so občnemu zboru prinesli deželni svetovalec Drago Štoka ter Maver in Miljač za Slovensko prosveto. Na koncu so izvolili nov odbor, v katerem so Marija Wudenig - Miškot, Tereza Maizinker, Mariella Kandut, Janko Prešeren in Alojzija Janach. Na predsedniškem mestu pa je bila potrjena Neža Tributsch.

—o—

GRADNJA TERMINALA JUGOSLOVANSKEGA NAFTOVODA

Družba za gradnjo jugoslovanskega naftovoda je razglasila mednarodni natečaj za gradnjo terminala na otoku Krku. Terminal bo obsegal naveze za petrolejske ladje, obrate za prečrpavanje in velike rezervoarje, ki bodo stali na površini 150 hektarov. Objekt bo del naftovoda, ki bo dolg 450 milj in bo potekal čez vso Jugoslavijo. S Krka bo naftovod dosegal Reko, kjer bodo del nafte uporabili za tamkajšnjo čistilnico, ter bo nadaljeval pot do Siska in Pančeva, kjer stojita drugi dve čistilnici. Pozneje bodo naftovod podaljšali do Madžarske in Češkoslovaške.

Pri financiranju naftovoda, ki je že v gradnji, bodo sodelovali Svetovna banka in kreditni zavodi Libije in Kuwaita ter Jugoslavije. Predvidena naložba znaša več kot pol milijarde dolarjev. Za gradnjo terminala predvidevajo, da bodo stroški znašali približno 10 odstotkov od celotne naložbe.

»Primorska poje« v Mirnu

V nedeljo, 4. aprila se je z nastopom v Kulturnem domu v Mirnu sklenil treji krog tradicionalne pevske revije »Primorska poje 1976«. Prejšnji dan je bil nastop v Kopru, danes gostuje revija v gledališču Verdi v Gorici, zaključila pa se bo v soboto, 10. t.m. v Kulturnem domu v Trstu.

Na nedeljskem nastopu v Mirnu sta sodelovala tudi dva bližnja zbora iz zamejstva, moški zbor PD »Andrej Paglavac« iz Podgore, ki ga vodi Marjan Ciglič, in moški zbor iz Štmavra, ki ga vodi Gabrijel Devetak. Pevci iz Podgore so izvajali skladbe Vinka Vodopivca, Frana Venturinija in Zorka Prelovca, pevci iz Štmavra pa skladbe Emila Komela, Oskarja Deva in Karla Pahorja. Iz zamejstva sta šal izostala prvotno napovedana dva zbora, moški zbor »Kras«

iz Dola-Poljan in moški zbor »Igo Gruden« iz Nabežine. V Mirnu so poleg omenjenih dveh goriških zamejskih zborov nastopili še domači mladinski mešani zbor, moški zbori z Vogrskega, iz Bilj, Opatjega sela, Nove Gorice in iz Branika. Zelo dobro se je odrezal mešani zbor PD »Bojan« iz Dornberka pod vodstvom Jožka Hareja, ki je popolnoma obnovljen in razpolaga z mladimi, svežimi in lepo zvenečimi glasovi. Predstavil se nam je z zahtevnim programom, v katerem sta bili tudi dve skladbi tržaškega rojaka Ubalda Vrabca. Tudi prireditel v Mirnu je bila, tako kot je pri vsakoletni manifestaciji »Primorska poje« že običajno, rekordno obiskana. Med poslušalci smo opazili tudi precejšnje število gostov iz zamejstva.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Še o knjigi prof. Jakova Mikaca »Striha«

Zadnjič smo opozorili na zanimivo in dragoceno knjigo »Striha«, ki jo je napisal v hrvaščini prof. Jakov Mikac in v kateri podaja pregled nad staro ljudsko kulturo in običaji v severni Istri, kjer je tudi sam doma. V njej je podal rezultate lastnih raziskav, ki jih je izvedel v času med obema svetovnjima vojnama v istrskih vaseh, kjer se je ljudska kultura oziroma folklorja najbolj ohranila. Tako področje je bilo in je morda delno še danes Čičarija, ki sega, kot znano, kot severna Čičarija tudi v slovensko Istro. Zato je tamkajšnja ljudska kultura kljub rahlim jezikovnim razlikam v bistvu enotna in zelo sorodna slovenski, tako da bi jo dejansko lahko imeli za del slovenske folklorje. Z njo se krije tudi jezikovno, ker je velika večina izrazov za predmete in običaje ista kot za slovenske.

V članku v zadnji številki smo prikazali, kako je profesor Jakov Mikac raziskal nekdanjo istrsko hišo, ki se je imenovala striha, to je streha, kot jo še zdaj imenujejo v severni Čičariji, čeprav je danes seveda le še malokje najti tako primitivno stavbo, v kratkem pa bodo najbrže že popolnoma izginile. Tako je prišel Jakov Mihac prav v zadnjem hipu, da je še rešil za sedanjost in prihodnost podoba in dokumentacijo o tej hiši, ki je najbrž sploh prvotna slovensko-istrska hiša.

V drugem, mnogo obširnejšem delu svoje knjige, ki predstavlja ponatis iz širšega zbornika, katerega je izdala Jugoslovanska (Hrvaška) akademija znanosti in umetnosti oziroma njen Severno-jadranski inštitut na Reki, pa obravnava avtor istrske ljudske običaje, noše, pastirstvo in kmečko orodje. V kratkem uvodu pravi, da je dolga leta preučeval življenje istrskega ljudstva, posebno v Čičariji. Kljub temu je ostalo še mnogo takega, kar bi bilo treba obdelati in rešiti za prihodnje čase. Takoj tu naj omenimo, da je posebno dragoceno njegovo skrbno zapisovanje nazivov in imen za razne običaje in orodja, ker se je očitno dobro zavedal, kako važno je za pojme in predmete stare ljudske kulture tudi ime, kajti ravno po njem se da ugotoviti izvor oziroma kulturni vpliv, katerega plod je tisti pojav ali predmet. Prof. Mikac je preučil tudi vire iz preteklosti in tako citira glede istrskih ljudskih običajev našega Valvasorja, ki je prvi bolj obširno opisal istrske običaje in noše, glede na to, da je takrat velik del Istre spadal h Kranjski. Mikac potem primerja običaje in noše, kot jih je opisal Valvasor, s poznejšimi in opozarja na razlike, ki so nastale v teku časa, kajti ljudska kultura in noša nista nekaj stalnega in nespremenljivega, ampak gresta v štrč s časom, čeprav ne v štrč z mestno modo in običaji. Mikac potem obširno opisuje ženitovanijske oziroma svatbene običaje, ki so imeli osrednji pomen v vsej čički oziroma istrski folklori. Raziskal je te običaje v raznih vaseh, ker so se seveda od vasi do vasi nekoliko razlikovali. Pri tem je odkril tudi sociološko zelo zanimive stvari, na primer neskladnost med vasmí iste občine v srednji Istri, kjer so prejšnje čase nekatere vasi pripadale beneški Istri, druge pa Hrvatski. Kul-

turne razlike, ki so se tako izoblikovale v teku stoletij, so se usodno zarezale med nje, tako da se na primer mladi iz nekdanjih beneških vasi sploh niso poročali z mladimi iz nekdanjih hrvaških vasi, in obratno, čeprav so oboji pripadali isti narodnosti, govorili isti jezik in imeli isto ljudsko kulturo ter običaje. Svatbeni običaji pa so bili povsod zelo zanimivi ter so se v mnogočem krili s slovenskimi.

To velja tudi za razne druge običaje, na primer pogrebne. Tudi v Čičariji poznajo običaj karmine, to je pogrebščina, kot v Prlekiji in še ponekod drugod v vzhodni Sloveniji. Prav tako poznajo v Čičariji koledovanje oziroma kolednike, ki so jih imenovali kolédvari, kar spet kaže na tesno zvezo s starodavno slovensko ljudsko kulturo. Ljudje so v času Mikacove mladosti zelo resno jemali vse običaje in tudi praznoverja. Tako npr. pripoveduje prof. Mikac o zanimivem lastnem doživetju, ko je kot otrok na karmini za nekim umrlim že odraslim fantom prišel v življenjsko nevrnost, ko je po običajni pogostitvi po pogrebu v svoji vljudni otroški zahvali, kot so ga učili, zaželel očetu umrlega fanta »K letu spet«, kot se je reklo pri vseh zahvalnih voščilih. Malo revše ni vedelo, da se pri zahvali za pogostitev na pogrebščini ne bi bil smel tako izraziti, oče umrlega fanta pa je bil preveč primitiven in preveč praznoveren, da bi bil videl v tem samo otrokovo zarečenost. Tako ga je lovil, da bi se znesel nad njim, in starca so komaj pomirili.

Zelo zanimiv je tudi opis nekdanje istrske ženske in moške noše. Potem razpravlja Mikac še o postirstvu, ki je predstavljalo nekaj glavno gospodarsko panogo v Istri. Natančno

opisuje postirske običaje, orodja, delo, selitve čred sem in tja in običaje postirjev. Na koncu podrobno opiše in prikaže z mnogimi risbami tudi kmečko orodje, kot na primer ralo, voz in drugo. Povsod vestno zabeleži tudi izraze.

Tako delo, napisano z osebnim odnosom in z veliko ljubeznijo, pa tudi znanstveno vestnostjo in natančnostjo, bi želeli tudi Slovenci, ne samo za našo Istro, ampak za vse naše ozemlje. Delo prof. Mikaca bi lahko bilo našim etnografom pri takem poskusu za vzgled. fj

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE POSEBNO OBVESTILO TRŽAŠKIM IN GORIŠKIM ABONENTOM

Stalno Slovensko gledališče v sodelovanju s Stalnim gledališčem dežele Furlanije - Julijske krajine

V GLEDALIŠČU ROSSETTI

po izredno uspehi predstavi »Jalta, Jalta« v lanskem sezoni, bo ponovno med nami gledališče »KOMEDIJA« iz Zagreba!

Tokrat nam bodo predstavili izjemno odrosko postavitev, prvo jugoslovansko Rock-opero

GUBEC - BEG

(Kmečki upor iz leta 1573)

Avtorji: KRAJAC - METIKOŠ PROHASKA
VRSTNI RED ABONMAJEV:

V petek 9. aprila ob 20.30 - Abonma red A - premierski

Abonma red B - prva sobota po premieri

Abonma red E - mladinski v četrtek

Abonma red J

V soboto 10. aprila 1976 - mladinski v četrtek

Abonma red J

V soboto 10. aprila 1976 - ob 20.30 - Abonma red D - mladinski v sredo

Abonma red H

Abonma red I

V nedeljo 11. aprila 1976 ob 16. uri - Goriški abonma

Abonma red C - prva nedelja po premieri

Abonma red G - okoliški

Še nekaj vstopnic je v prodaji. Blagajna bo odprta - v Kulturnem domu - v petek in soboto od 8.30 do 12.30 ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni gledališča Rossetti.

Srečanje z Ljubko Šorli - Bratuž v Društvu slovenskih izobražencev

V Društvu slovenskih izobražencev je bila v ponedeljek, 5. aprila na rednem ponedeljkovem sestanku gostja goriška pesnica Ljubka Šorli-Bratuževa, znana primorska kulturna delavka in pesnica, ki sama nekako poseblja to, kar smo primorski Slovenci pretrpeli pod fašizmom. Gospa Bratuževa je številnemu prisotnemu občinstvu pripovedovala iz svojih trpkih doživetij v enem najbolj žalostnih in krutih obdobj naše zgodovine, ko so nas hoteli izbrisati s te zemlje. Pripovedovala je o ozračju, ki je vladalo v Gorici, spominjala se je na ljudi, ki so z njo trpeli, označila je tiste, ki so jo preganjali in mučili. Z grozo se je spomnila zverinskega Colottija in nekateri smo na tem večeru prvič slišali to, kar pravzaprav predstavlja višek nerazsodnosti in nas upravičeno užalostuje: Colotti je dobil po vojni v demokratični Italiji celo priznanje za svoje nečloveško početje.

Zelo je na tem večeru stopil v ospredje delež, ki so ga za osvoboditev dale sloven-

ske ženske, in davek, ki so ga plačale cele slovenske družine. Slovenska dekleta in žene so bile tiste, nad katerimi se je pobešneli fašizem najbolj znesel, in nič koliko je bilo primerov pravega junaštva teh nedolžnih ljudi, ki se jih žal vse premalo spominjamo in smo jim premalo hvaležni za žrtve, medtem ko stalno ponavljamo, kako smo se borili in koliko smo pretrpeli v boju za osvoboditev. Žal pa je bilo ravno trpljenje teh nedolžnih in nemočnih velikokrat bolj tragično, ker se niso mogli braniti. Zato je ta večer bil za nas vse opomin in lekcija o tem, kaj so slovenske žene pretrpele za slovenstvo teh krajev, za osvoboditev slovenskega naroda, za osvoboditev nas vseh, ki prepogosto pozabljamo, kar bi ne smelo iti v pozabo. Za pričevanje, ki nam ga je nudila gospa Ljubka Šorli - Bratuževa — narodna mučenica in žena pokojnega Lojzeta Bratuža — smo ji zares iz srca hvaležni. Hvaležni smo tudi DSI, da je tako srečanje uvrstilo v spored svojih ponedeljkovih večerov.

Sodobno kmetijstvo

Letni občni zbor Pokrajinskega združenja rejcev

Ob številni udeležbi rejcev se je v petek 31. marca vršil letni občni zbor Pokrajinskega združenja rejcev, ki je potrdil veliko mero življenjskosti živinorejske panoge na Tržaškem, pa čeprav številni dejavniki ne delujejo ravno v prid njenega razvoja.

Predsednik združenja Mirko Križmančič se je v svojem poročilu najprej dotaknil splošnih gospodarskih tokov v minulem letu, zlasti občutnega povečanja cene obratnih sredstev, tako zlasti močnih krmil in gnojil, ki so precej zmanjšala iztržek rejcev. Dobro, da se je povečala odkupna cena klavne živine, kar je posledica zapore uvoza in tudi ustanovitve deželne živinorejske zadruge »Friulcarne«, ki je razbila monopol trgovcev z živino. Toliko bolj zavzeto je zato predsednik Križmančič podčrtal zasluge te zadruge, saj je to najbolj učinkovito sredstvo za zaščito koristi rejcev. Od

tod poziv, da bi se rejci tega zavedali in vsi brez izjeme postali njeni člani.

Predsednik Križmančič je nato obravnaval najbolj bolečo točko tržaške živinoreje in sicer problem odkupne cene mleka, ki kljub uvedbi zakona št. 306, ni našel ustrezne rešitve. Kljub prefektovi odredbi, naj se mleko odkupuje po 185 lir, veliki odjemalci, kot npr. Salpat še naprej plačujejo mleko po stari ceni t.j. po 150 lir. Na ta način se krajevni živinorejci preprečuje, da bi dobila nadomestilo za občutno podražitev pridelovalnih stroškov.

V nadaljnjem se je predsednik v svojem poročilu dotaknil tudi težav zadružnega hleva v Praprotnu, za katerega je želeti, da ga bodo čimprej dogradili. Tudi pobuda živinorejske zadruge »Dolga krona« v dolinski občini zasluži vso podporo, saj bo prispevala k izboljšanju domačega goveda in posredno živinorejske dejavnosti pri nas.

Zelo pomembni so bili podatki, ki jih je navedel glede dela selekcijske službe, ki je poglobljena dejavnost rejskega združenja. Več kot 50 odst. vsega goveda na Tržaškem je sedaj vpisana v rodovniško knjigo; zelo lepi uspehi so bili zabeleženi pri poveča-

nju količine mleka na kravo in sicer se je povprečje 36,65 stotov mleka v letu 1970 zvišalo v letu 1974 na 38,49 stotov pri srednji količini tolsče 3,85 odst.

Obilo dela je imelo združenje s pripravo dokumentacije za prejem raznih rejskih nagrad in prispevkov, zlasti tistih, ki jih izplačujejo na osnovi zakona št. 464, ki ga je uvedla Evropska gospodarska skupnost lani.

Ob koncu se je predsednik Mirko Križmančič zahvalil vsem ustanovam, ki so kakorkoli prispevale k uspešnemu delovanju združenja, posebno toplo se je zahvalil rejcem, ki so pokazali svojo navezanost in zupanje v organizacijo. Izrazil je upanje, da bo krajevna živinoreja znala s svojim resnim delom prebroditi vse težave.

Številni so bili nato posegi rejcev, ki so večinoma ostro kritizirali položaj, ki je nastal okoli odkupne cene mleka, kar utegne še dodatno poslabšati položaj živinorejske dejavnosti na Tržaškem.

K razpravi se je oglasil tudi predstavnik Pokrajinskega kmetijskega nadzorništva kmet. izvedenec Tagliaferro, ki je podčrtal pozitivne sarani tržaške živinoreje, zlasti uspehe selekcijske službe, kar je bilo možno doseči le z živim zanimanjem in sodelovanjem rejcev. Na koncu je obvestil prisotne rejce, da je vprašanje odkupne cene mleka tik pred rešitvijo s strani odgovornih oblasti.

Prejeli smo

SLOVENSKI DELOVNI LJUDJE V ITALIJI

V sredo, 31. marca se je sestel IO SDL v Italiji in vzel v pretres splošni gospodarski in socialni položaj naših krajev.

IO SDL v Italiji je mnenja, da večina sedanjih slovenskih uprav popolnoma pasivno sledi politično-gospodarskim dogajanjem, ši bodo imela zelo hude posledice na vseh ekonomsko produktivnih področjih našega deželnega tkiva.

Slovenski upravitelji čestokrat pozabljajo, da morajo ščititi posebne interese, to je koristi pripadnikov slovenske narodne skupnosti.

Slovenski delovni ljudje se pritožujejo, da slovenske uprave ne morejo nuditi vseh tistih socialnih uslug, katerih so deležni občani italijanske narodnosti, čeprav upravam ne primanjkuje sredstev, ki bi jih morali uporabljati z večjim čutom odgovornosti in prioritetenosti glede na zaostalost naših občin.

Pošteno in brezkompromisno upravljanje slovenskih občin je prvi pogoj za dosleden boj proti stalni in čestokrat nasilni asimilaciji in jez proti vsakršnemu poskusu barantanja s slovensko zemljo in slovenskimi pravicami do enakopravnosti in gospodarske neodvisnosti.

Tovorniško postajališče pri Fernetičih in neusmiljeno rušenje naravnega ravnovesja v dolinski občini zaradi nenačrtne industrializacije, kljub svečanim obljubam tamkajšnjih upraviteljev, so žal jasen in neovrgljiv dokaz, kako vezane roke imajo slovenski upravitelji.

Zaradi tega zahtevajo slovenski delovni ljudje v Italiji od lastnih upraviteljev, pri vsakodnevem opravljanju volilnega mandata izrazitejši narodnostni čut odgovornosti in popolno odkritost.

V tem smislu predlaga IO SDL v Italiji, naj bi se vse slovenske občine v deželi združile v narodni konzorcij, s pomočjo katerega bi koordinirale celotni bodoči gospodarsko-socialni razvoj slovenske narodnostne skupnosti.

Prepovedano prodajanje želv v Združenih državah

Ameriška vlada je prepoveda prodajati po vsem ozemlju Združenih držav želve in to navadne vrtno želve, kot jih je dobiti tudi pri nas v trgovinah, kjer prodajajo male domače živali. V Ameriki so želve zelo priljubljene kot domače živalice in igrača otrok. Toda zvezna vlada jih ni prepovedala zaradi zaščite te živalske vrste ali zaradi protesta ljubiteljev živali, ampak zaradi zaščite ljudi. Ugotovili so namreč, da prenašajo te dozdevno tako pohlevne in nedolžne živalice nevarne bacile, kot npr. bacil salmonela. Ta bacil je povzročil samo v zadnjem času povprečno po 280.000 obolenj na leto, posebno med majhnimi otroki. Neka druga bakterija, ki jo prenašajo želve, je vzrok številnih obolenj želodca in drobovja, ki lahko povzročijo hude komplikacije in tudi smrt.

Prepoved prodaje želv je močno prizadela trgovino za prodajo malih živali, saj prodajo do 14 milijonov želv na leto. Prepoved se nanaša na želve, katerih oklep je dolg manj kot 10 centimetrov, pa tudi na oplojena želvja jajca. Izvzete so samo želve, ki jih kupujejo znanstvene ustanove, muzeji in drugi zavodi, ki se ukvarjajo s preučevanjem želv. Ameriška vlada se je odločila za ta ukrep potem, ko je preučila poročila o stotinah inšpekcijskih, ki so jih izvedli po vseh ameriških državah. Ukrep bo začel veljati z junijem. Zanimivo je, da je morala biti nevarnost, ki jo predstavljajo želve za človeško zdravje, znana že v starem veku, saj je želva v najstarejši krščanski simbologiji predstavljala hudiča.

V tem primeru se je ponovno izkazalo, kako nesmiselno je držati v hiši živali, ki niso ustvarjene za to, da bi živele v zaprtih prostorih in v človeški družbi. Dokler ostanejo take živali v svojem naravnem okolju, ne morejo povzročiti škode, tem manj, ker ostanejo tam tudi bolj zdrave. Ko pa se znajdejo v okolju, ki ni zanje pogosto zbolijo, skoro vedno pa so nevarne ljudem kot prenašalke nevarnih bacilov. To velja tudi za papige, opice, skoro vse vrste ptic, pa tudi za pse in mačke, ki so prisiljeni živeti v mestnih stanovanjih, ker so tudi to živali, ki nujno potrebujejo gibanje na prostem, sveži zrak in veliko prostosti. V nekaterih državah so že prepovedali držati domače živali v mestnih stanovanjih če nimajo vrta. Največ mačk, psov golobov in drugih živali pa je gotovo v italijanskih mestih.

VELIK STRAH PED VOLKOVI NA BAVARSKEM

(Nadaljevanje s 3. strani)

in so se doslej izmuznili vsem pastem, vabam in zasedam.

Če bi ti Nemci zvedeli, da živijo v Sloveniji medvedi in tudi volkovi, bi bil obisk turistov iz Nemčije v Jugoslaviji gotovo bolj pičel. Škoda, menijo nekateri, da niso Slovenci že med vojno raznesli glasu, da se klatijo po slovenskih gozdovih volkovi, risi in medvedi. Tako bi bili imeli najbrž mir pred Nemci.

ŠAH

Kljub trem zaporednim zmagam (nikakor samoumevna zadeva niti za svetovnega prvaka): v Portorožu, v Milanu in sedaj v Skopju smo na račun Karpova slišali že marsikatero. Zavist je močno gibalo: preobleče se ti v objektivnost in že postane prepričanje, ideologija.

In vendar še najbolj žolčen zavistnež mora Karpovu priznati nekaj, kar je redko in dragoceno: samoobvladanje. Partija, ki sledi in ki si jo bo moral bralec izjemoma — kot protestant sveto pismo — sam komentirati (predolga je!), je bila igrana v zadnjem kolu skopskega turnirja med vodečima Karpovom in Uhlmannom, ko je bilo stanje na lestvici za polovico točke v korist Karpovu. Ob preigravanju smo odnesli vtis (bralec je seveda prost, da se temu vtisu pridruži ali se od njega distancira), da je Karpov to odločilno partijo zaigral karseda mirno. To pa mislimo zato, ker ni iskal remija za vsako ceno, čeprav bi mu ta za turnirsko zmago zadostoval in čeprav je vodil črne figure. Igranje pod geslom »saj mi zadostuje remi« se preda odpoveduje pobudi in zlahka, čeprav seveda nehoti, zabrede v pasivnost; to pa je že polovica poraza. Mar ni Parmo proti Liberzonu poleg nesrečnega žreba pogubilo prav take vrste igranje?

UHLMAN - KARPOV

1. c4 Sf6, 2. Sc3 e6, 3. Sf3 b6, 4. e4 Lb7, 5. De2 Lb4, 6. e5 Sg8, 7. d4 Se7, 8. Dd3 d5, 9. ed6: cd6: 10. a3 Lc3:, 11. Dc3: Sd7, 12. Le2 Tc8, 13. 0-0 0-0, 14. Lg5 h6, 15. Lh4 De8, 16. Lg3 Sf5, 17. Lf4 b5, 18. Ld3 De7, 19. Laf5 ef5, 20. Te1 Df6, 21. d5 Tc4:, 22. Df6: Sf6:, 23. Ld6: Tfc8, 24. Le5 Sd5:, 25. Sd4 f6, 26. Sf5 fe5:, 27. Sd6 Sf4, 28. Sb7: Sd3, 29. Sd8 Se1:, 30. Sc4: Sc2, 31. Sd6 Td8, 32. Sb7 Td2, 33. Tc1 Sd4, 34. Tc8+ Kh7, 35. h4 Tb2, 36. Ta8 Se2+, 37. Kh2 Sf4, 38. Kg1 Sd3, 39. Sd6 Sf2, 40. Ta7: Sg4, 41. g3 Se3, 42. Kh1 Kg8, 43. Tb7 Td2, 44. Sb5: Sf5, 45. g4 Sh4:, 46. Kg1 Tg2+, 47. Kf1 Tg4:, 48. Ta7 Sf5, 49. a4 h5, 50. a5 h4. Beli se vda.

—o—

POKOL PRI WOUNDED KNEE IN INDIJANSKE ZAHTEVE PO ODŠKODNINI

Potomci kakih sto Indijancev Sioux, ki so jih pobili vojaki nekega ameriškega konjeniškega oddelka 29. decembra 1890 v kraju Wounded Knee ob istoimenski reki v Južni Dakoti, zahtevajo gđaj od ameriške vlade 600.000 dolarjev odškodnine in o zadnjem zakonskem predlogu, ki ga je predložil senator James Abourezk iz Južne Dakote, razpravlja trenutno senatna pravosodna komisija.

Uspeh te zakonske pobude pa je odvisen od tega, kakšno stališče bo zavzela komisija glede tistega poboja Indijancev.

Vsekakor zadeva Wounded Knee ni bila v čast ameriški vojski in oblastem niti leta 1890 niti jim ni danes, čeprav tudi Siouxi niso bili ravno angeli, kot niso danes. Toda vlada in parlament Združenih držav bi že lahko spravila skupaj tistih borih 600.000 dolarjev, ki jih zahtevajo Indijanci, namesto da zavlačujeta pravdo iz leta v leto in si zapravljata že itak pičli ugued doma in v svetu.

Dekle z zaprtimi očmi

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

61

Župnik, ki je bil pazno poslušal pogovor med možem in ženo, spregovori počasi, dobro tehtajoč vsako besedo:

»Najprej in predvsem mi je na tem, da vaju kar najbolj odločno zagotovim, da je Marija Durand pošteno dekle in da vam je služila kljub vsem obtožbam proti njej z brezhibno vestnostjo..., ne da bi vas oškodovala za en sam vinar.«

»No, no...,« se posmehuje gospa Hughe. »dovolite...«

»To vam zagotavljam!«

»Vendarle pa je dobila v pest najinega sina! In Ludvik je več vreden kot en vinar...«

Gospod župnik se vzravna:

»Gospa, kadar je duša žareča..., žari! In senca nima pravice protestirati proti svetlobi. Vaš sin se je ujel... Toda jaz prav dobro razumem, da ga je ujel ves čar Marije Durand.«

»Torej dopuščate, da bi moj sin poročil sobarico?«

»Gospa, nič ni manj gotovo kot to. Vaš sin nedvomno ljubi Marijo Durand... Ni pa mi bila zaupana skrivnost, ki bi me upravičevala misliti, da je ljubezen obojestranska in da torej Marija Durand ljubi vašega sina.«

»Mogoče!... Na vsak način pa ljubi njegov denar!«

»No, gospa, če pride nekoč do vprašanja ženitve, bo ravno to imetje velika ovira. Toda naj povem rajši svojo misel do konca. In moja misel je tale: Kadar se fant poroči na poštenost in čast, blagoslovim njegov zakon z mnogo manjšim strahom, kot kadar se ženi le za položaj ali za denar. Marija Durand pa je poštenost..., je čast..., je mogoče še nekaj več!...«

»Povzemimo torej,« je rekel gospod Hughe in odločno stegnil roko...: »Jaz sem mož dejanja... Denarno vprašanje tu ni ovira. Moj sin ima in bo imel denarja za dva. Če ga bo volja delati, bo lahko vzredil, kakor bo hotel, vso družino, ki mu jo bo Bog dal...«

Čedalje bolj nervozna ga gospa Hughe prekine:

»Naj bo, kar zadeva denarno vprašanje!... To je bolj tvoja zadeva... Ampak« — in gospa Hughe se vzprsi v slovesno držo — »vprašanje pri katerem jaz ne bom nikoli odnehala, je vprašanje socialnega razreda!... Človek ima vendarle svoj ponos!... Je navsezadnje le, kar je!... In kdor se je trudil z delom petindvajset let, da je postal nekaj več, ni ravno preveč vesel, če vidi svojega sina, da si izbira ženo v kuhinji!... Odgovorite ja ali ne: ali si morete misliti, gospod župnik, da poroči sin iz boljše družine svojo sobarico...?«

»Gospa, odgovoril sem že malo prej na to vprašanje. In vendar ne maram splošnih odgovorov, ker taki odgovori, nevarni v teoriji, niso vedno dobri v praksi. Veliko rajši obravnavam določen primer v njegovi svojevrstnosti. Ker torej vem, kar vem, in česar — oprostite — vi ne veste..., in ker živim v dobi, v kateri pač živimo, ko toliko deklet vzbuja strah..., ko so premoženja tako pogosto milni mehurji, sodim, da more Ludvik Hughe prav lahko poročiti

Marijo Durand... In če jo vzame, bom jaz, župnik pri Svetem Frančišku Saleškem, srečen, presrečen, ko bom blagoslavljal ta zakon. Ali se kaj izvijam...? Ali je moj odgovor dovolj jasen...? Ali jemljem zadosti odgovornosti nase...?«

Gospod Hughe vstane:

»Hvala, gospod župnik! Vi govorite tako, kot imam jaz rad..., tako kot sem vas bil prišel prosit semkaj... Sedaj grem takoj brzojaviti svojemu ubogemu fantu: žena tvoje ljubezni bodi žena tvojega življenja... Tvoj oče je odslej s teboj...«

Gospa Hughe se s težavo izvleče iz naslanjača, se postavi na noge in reče s hripavim glasom:

»Jaz sem si tako zelo želela kaj drugega...«

OSEMINDVAJSETO POGLAVJE

Med tem časom drvi Ludvik Hughe proti Chamonixu: vsako uro se menjata s Cestlinom pri krmilu avta.

Ludvik Hughe drvi v nekakem zanosu — saj ga žene večni čar ljubezni.

(Dalje)

NOVICE

Avstrijska revija »Das Menschenrecht« je prinesla zelo ugodno poročilo o knjigi dr. Egidija Vršaja, znanega slovenskega časnikarja: »La cooperazione economica Alpe-Adria«, ki je izšla lani v založbi »Mladike«. Recenzija pohvali stvarnost knjige in pravi, da je »odlični priročnik za politiko in gospodarstvo«.

—o—

Padanje lire povzroča spor med ministrom Colombom in guvernerjem Banke d'Italia Baffijem. Drug drugega dolžita krivde za to, da se padanje ne ustavi.

—o—

Mnogi ugibajo, kaj pomenijo zadnje demonstracije in spor med dvema strujama na Kitajskem, a vse skupaj ostaja le ugibanje, ker nihče nima zares globokega vpogleda v kitajske zadeve. Temu je vzrok predvsem — kitajščina.

—o—

Egiptovski predsednik Sadat je potem, ko je odrekel Sovjetski zvezi še zadnje koncesije na egiptovskem ozemlju (uporabo pristanov), obiskal Zahodno Evropo, da bi dobil pomoč v gospodarskem pogledu in orožje. Trenutno se mudi v Italiji.

—o—

Opozicija po vrsti zmaguje v vseh deželnih volitvah v Nemčiji in v tem vidijo slabo znamenje za obstoj socialno-demokratske vladavine kanclerja Schmidta. Socialni demokrati dolžijo za to Willyja Brandta, šli da je kot strankin vodja »zavozil preveč na levo«.

—o—

Umrli je znani tržaški slovenski slikar Silvester Godina. Dosegel je visoko starost 92 let. Bil je eden tistih umetnikov, ki slikajo po resničnem notranjem nagnjenju in ne po modi. Odlikovala ga je velika ljubezen do narave. Z ljubeznijo je obdeloval vse življenje tudi svojo zemljo, zlasti vinograd. Malo pred smrtjo ga je še doletelo, da so mu morali odrezati nogo.